

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د مولانا سعيد افغاني د سولې او تفاهم، نشراتي ارگان

www.said-afghani.org

آزاده، ټولنيزه، علمي، فرهنگي او نشراتي ارگان

Dr.Said Afghani

د مولانا سعيد افغاني : آزاده ، ټولنيزه ، علمي ، فرهنگي او نشراتي ارگان ته ښه راغلاست!

داکتر پار محمد « حیدر زاده »

تاریخ نشر : 13 اپریل 2016 م

پیشنهاد ارزیابی راهبردی محیط زیست افغانستان

افغانستان از دیدگاه محیط زیست و رویدادهای طبیعی بنابر شرایط دشواری امنیتی در یک حالت وضعیت بد و نادرستی قرار دارد و از هر جانب هم میزان آسیب پذیری از عدم موجودیت کادرهای مسلکی و تخصصی در رهبری ادارات ؛ بخصوص : اداره مبارزه با حوادث و اداره ملی حفاظت محیط زیست در برخورد با حوادث طبیعی بسیار محسوس است که در نتیجه وقع حوادث طبیعی هرساله در برخی از مناطق کشور ، باعث تلفات « جانی و مالی » هموطنان بشمول محیط زیست، زراعت و باغات شده است .

از سه بخش بنیادی و مولفه های اصلی زیست محیطی یعنی « آب، خاک و هوا » که دارای ارزش های حیاتی و اقتصادی می باشند ، دو بخش یعنی : « آب و خاک » به سوی خرابی و در بسیار موارد به نابودی به پیش می روند.

باید خاطر نشان ساخت که : خاک عنصر مهم ساختمانی و وظیفوی اکوسیستم زمین بوده و محل زیست برای نبات ، حیوانات و گروپ های مختلف موجودات حیه ذره بینی میباشد . ولی ؛ از آن استفاده لازمه صورت نگرفته بلکه با استفاده افراطی از جنگل ، چرانیدن تعداد زیاد گله ها در یک ساحه محدود چراگاه ، استفاده نامطلوب از زمین های زراعتی ، استفاده گیاهان بحیث مواد سوخت ، رشد صنعت و تراکم نفوس همه عواملی اند که به بصورت غیر مترقبه تخریب خاک را فراهم می سازند.

وضعیت محیط زیست در وطن ما ، در راستای تغییر اقلیم و گرما بسیار شکنند است ، افغانستان کشوریست با آب و هوای خشک و نیمه خشک که در یک کمربند اقلیمی هولناک بدون انجام دادن

کارهای بنیادی و طرح ریزی و برنامه های عملیاتی در بخش منابع آبی برای بهبود زندگی امروزه و آینده بی بدیل است. در حالیکه از دیدگاه دانش محیط زیست ؛ صلاح کیفیت زندگی شهروندان از طریق حفاظت و اصلاح محیط زیست کشور می باشد.

بنأ ؛ ضرورت است تا بنا بر ساختارهای بنیادی، قوانین و دستورهای لازمه و به استانداردهای جهانی در کار ادارات مربوط توجه صورت گیرد در غیر از آن عوامل و مشکلات مسلکی نا توانی کاری در رهبری ادارت بخصوص : مبارزه با حوادث ، اداره ملی حفاظت محیط زیست باعث افزایش مشکلات بیشتر خواهد شد .

بگونه مثال :

سود جویان ؛ مصروف شکار پرندگان ، حیوانات وحش ، قطع بی رویه جنگل ، کندن ریشه شترین بویه ، هنگ بد بوی و جمع آوری بی رویه گیاهان دارویی هستند و از فروش آن سود جویان پول نا چیز به جیب می زنند و این سود جویان به این کار ناچیز خود دامنه های روستاها را از پوشش گیاهان محیط زیستی خالی میسازند .
ضمناً باید افزود که :

نبود نحوه اداره چراه از طرف ادارت مسنول برای رهنمایی چوپانان و پاده بانان در چرانیدن چرش و گردش تعداد زیاد رمه ها و پاده ها در یک منطقه است که باعث کاهش پوشش نباتی ، فشرده گی زمین و کاهش مواد عضوی خاک می شود و در نتیجه حاصل خیزی زمین محل چراه تقلیل می یابد و در حال حاضر در بعضی از نقاط مراتع کشور ما بخاطر چرای بی رویه هیچ چیزی نمیروید و همچنان کوه ها از وجود پوشش سبز گیاهی خالی شده که دیگر توان نگهداری برف و باران ندارند و موجب با لاروی درجه حرارت در منطقه یخچالهای طبیعی شده که در مورد میتوان از طغیانی شدن دریا آمو و کم شدن دریای هلمند و خشک شدن دریا کابل نام برد .

پیشنهاداتی ذیل بخاطر بهبود محیط زیست کشور ، تقدیم است :

۱- روش موثر در کنترل فرسایش ها در دامنه های شیب دار خراشیده شده از پوشش سبز ، کاشت گیاهان و نباتات در ارئه خدمات بومی میباشد .
جود پوشش سبز در منطقه با عث نفوذ آب در آییم بارش خاکی شده و دیگر روناب و سیلاب ها به وجود نمی آید ، بلکه از وقوع خسارات مالی و جانی در منطقه جلوگیری کرده و باعث نگهداری پوشش سبز ، سردی در بلندی ها و نگهداری برفچالها در قلل می شود و همچنان این برف چالها حکم مغزنه آب را دارند.

۲- ایجاد پروژه های تحفظی خاک و تنظیم آب در نواحی ولایات در کوه تپه های آسیب پذیر !
البته ایجاد پروژه های تحفظی خاک و تنظیم آب در تپه های خاکی ، باعث احیای مجدد علف و افزایش چشمه سارها و علفچرها ، پیشگیری کاهش اثرات خشکسالی و سایر اثرات مخرب زیست محیطی از و جانب هم برای تشویق کردن جوانان روستایی فقرزده توزیع مواد غذایی در بدل کار، با عث مصروفیت و حتی شغل آنها می شود.

۳- مهار رود ها با ساختن بندهای کوچک آبی در دره های طویل بروی دریاها باعث باروری کوه ها از پوشش گیاهی اطراف بندها شده و هم باعث جلوگیری سیلاب های موسمی میشود .
قابل یاددهانی است که : ساخت بند های کوچک بر علاوه از باروی شدن اطراف آن از گیاهان، زمینه آبیاری صدها هزار هکتار زمین زراعتی را با کشیدن نهرا و ساخت کانال های آبیاری فراهم میسازد و هم میتواند در رشد انکشاف زراعت و حرکت به سوی مصونیت غذایی و خودکفایی کشور در تولیدات محصولات زراعتی و انرژی برق مشکل اکثریت شهروندان حل شود.

۴- یکی از طریق جلوگیری رویدادهای طبیعی، نحوه اداره چراه است؛ در نظر گرفتن قواعد و تقویم چراه در چرگاه های مراتع کشور ما از پیش تعیین شده باشد، بهتر است این تقویم باید با شرایط سالانه چراه سازگار باشد. سلامتی خاک چراه در نتیجه یک چراه هدفمند تا حدی زیادی میتوان آن را معلومات استراحت طولانی مدت قطعه ای از زمین چراه دانست.

در صورت اجرای اداره چراه در چراه های مراتع بر اساس یک تقویم صورت گیرد در نتیجه سفره های آب های زیرزمینی تغذیه شده و چشمه ها و کاریزها در قریه جات دوباره پر آب می گردد.

۵- در اکثریت کشورهای جهان به کمک مالی اداره محیط زیست سازمان ملل در ساحتی که تحدید محیط زیست وجود دارد به حداث و ساخت حوض های مصنوعی در محلات خشک بیابانی می پردا زند و محل را با کاشت گیاهی و بته های زینتی، شگوفان، سرسبز و اکوسیستم آبی را ایجاد می کنند. در حقیقت فضای سبز بخصوص گیاهان و جنگل با افزایش رطوبت هوا و جذب باران، نفوذ آب در خاک و انجام نقض مادر برای چشمه ها و دریاها و نیز استفاده درختان از آب های زیرزمینی، نقش مهمی در سازماندهی گردش آب در طبیعت بازی می کند.

۶- یکی از راه های پیش گیری، بلند رفتن درجه حرارت زمین، احیا و انکشاف پسته زارها نواحی ولایت های شمال شرق و شمال و شما غرب است.

لازم است که اداره ملی حفاظت محیط زیست در جهت احیا پسته زارها برنامه های لازمه روی دست گرفته و برای اجرای آنها اقدام جدی کند.

درخت پسته نبات بومی مناطق شمال شرق و شمال غرب کشور است و نهال آن را می توان بدون شک با اندکی تلاش با کاشت و دانه قوریه آن را پرورش و تکثیر کرد.

البته ساحه جنگلی را با برنامه ریزی سختگیرانه به راه انداخت و در دامنه کوه های مناطق شمال شرق و شمال غرب کشور به راحتی رشد می کند و استقامت زیاد به بی آبی دارد و از نزولات آسمانی در رشد خود کمک می گیرد.

باید افزود که پرورش این درخت زیبا؛ ساحات شمال شرق و شمال غرب کشور را پوشش داده و به این شیوه منطقه از فرسایش و ایجاد روان آبها و خطر سیلاب ها نجات داده میشود.

تنها یگانه را برون رفت از این معضله ایجاد یک جریان و یا سازمان سبز است که رهبری آن را کادر متخصص محیط زیست طراحه ریزی و مردمان آگاه و روشنفکران را در جهت عملی ساختن سرسبزی کشور بسیج نمایند تا آهسته آهسته سرسبز ساختن مناطق آسیب پذیر شمال غرب و غرب کشور ما «افغانستان» به یک عنقه ملی در کشور، مبدل شود.

باید یاددهانی کرد که :

در صورتیکه یک طرح جامع پروژه سازی، در نواحی آسیب دیده صیقل و صاف شده از پوشش نباتات و گیاهان امکانات آن موجود است تا کمک سازمان بین المللی حفاظت محیط زیست که بیشتر به نام اختصاری «آی یوسی ان» یاد میشود و هدف آن حفاظت از منابع طبیعی در سراسر کره زمین است، معطوف شود.

داکتر یارمحمد «حیدرزاده»
داکتر علوم در بخش محیط زیست

— www.said-afghani.org — بازگشت به صفحه اصلی